

Kava in Kafa

Domovina kavovca med Nilom in Rudolfovim jezerom v Afriki

Današnja Abesinija je postala velika po cesarju Meneliku II., ki si je po zmagi nad Italijani 1. 1896. osvojil široka območja o-zemlja. Ta ozemlja so bila podrejena do-tlej deloma samostojnim plemenskim po-slarjem in kraljem in deloma so bila pre-kimjena odvisnost, v kateri so bila prej do države Haveša. Najvažnejša Menelikova osvojitve je bila osvojitve cesarstva Kafe leta 1897.

Kafa je zelo rodovitna visokogorska de-žela med Nilom in Rudolfovim jezerom. Na njo mejita Uganda-Kenja in Sudan. Prebivalci dežele se nazivajo Kafiče. Nje semiti kakor Habeši, temveč kušitsko, ha-mitsko pleme, sorodni Galcem, Somal-cem in Bjarinom, živijo kot poljedelci, ži-vinorejci in pridelovalci kave. Kafa je domovina kavovca. Curiški prof. Konrad Keller poroča o njej:

»Kafa je še nova zemlja z bogatimi na-ravnimi zakladi, ki jih je pa treba šele dvi-gniti. Gozdovi na severovzhodu so polni koristenega lesa. Podlesje teh gozdov ee-stoji na mnogih krajih iz samih kavnih ra-stlin. Tu je vendar prava domovina kave, ki mu je dala dežela svoje ime. Divja kava je baje boljše od kultivirane. Kavno goz-dove razdeljujejo v manjše dele in ob ča-su dozorjete nabira prebivalstvo v njih v vreče, ki so iz kož, kavne jagode, ki jih suši na soncu. Pozneje pridobivajo zrna iz njih s teptanjem.«

Že v početku 15. stol. so kavovce uvedli v Arabijo. Vse poznejše vrste kave izvirajo iz Abesinije. Kava se je kot živilo raz-

širila po vsej Arabiji in od tam je prišla rjava pijača v Egipt, kjer so imeli že v 16. stol. kavarne. Iz Meke so prinesli kavo 1671. na Javo in na Cejlon, v drugi polovi-ci 18. st. v zapadno Indijo in Brazilijo. Že v 17. stol. je Evropa spoznala kavo kot pijačo preko Benečanov.

Kot zdravilo so poznali kavo v Evropi že v 16. st., kot pijačo pa šele v prvi polovi-ci 17. stoletja. Sprva so to arabsko pi-jačo sprejeli z močnim odporom. Kavarne je duhovščina in deloma tudi zdravniška veda hudo napadala. Tudi oblasti so jim dejale težave, nalagale so na uvoz kave

visoke carine, uživanje pa so prepovedo-ali in omejevale z zakonskimi odredbami. Seveda pa so oblasti bile kavarnam nepri-jazne tudi zavoljo tega, ker so se zbirali v njih moške, ki so — kakor dandanes — uganjali ob čaši kave preveč politike. Izda-jale so med drugim odredbe, s katerimi so služabništvu, rokodelskim pomočnikom in drugim navadnim ljudem zabijanje v kavarne naravnost prepovedale. Toda ka-va in kavarne so končno le zmagale nad vsemi svojimi protiniki. Dandanes si živ-ljenja civiliziranih ljudstev brez nje ne moremo več misliti.

Nezgod s srečnim koncem

Na poskusni vožnji, da bi dosegla nov rekord na zračni progi Pariz-Saigon, sta se te dni ponesrečila francoski književnik Antoine Saint-Exupery in njegov meha-nik Prevost. Čez nekaj dni so ju našli zdrava in živa 150 km od Kaira

Injekcije proti pozabljivosti Popolna izguba spomina je nevrotična bolezen

V zadnji številki angleškega medicinskega obzornika »The Lancet« poroča zdravnik dr. Horsley, ki deluje v bolnišnici v Horsleyu o zanimivem odkritju. Našel je snov, ki ji je dal ime nembital in ki odpravlja s pomočjo injekcij pozabljivost. S to snovjo je ozdravil osebe, ki so trpele za popolno izgubo spomina in doslej jih je z dobrim uspehom ozdravil že okrog 130.

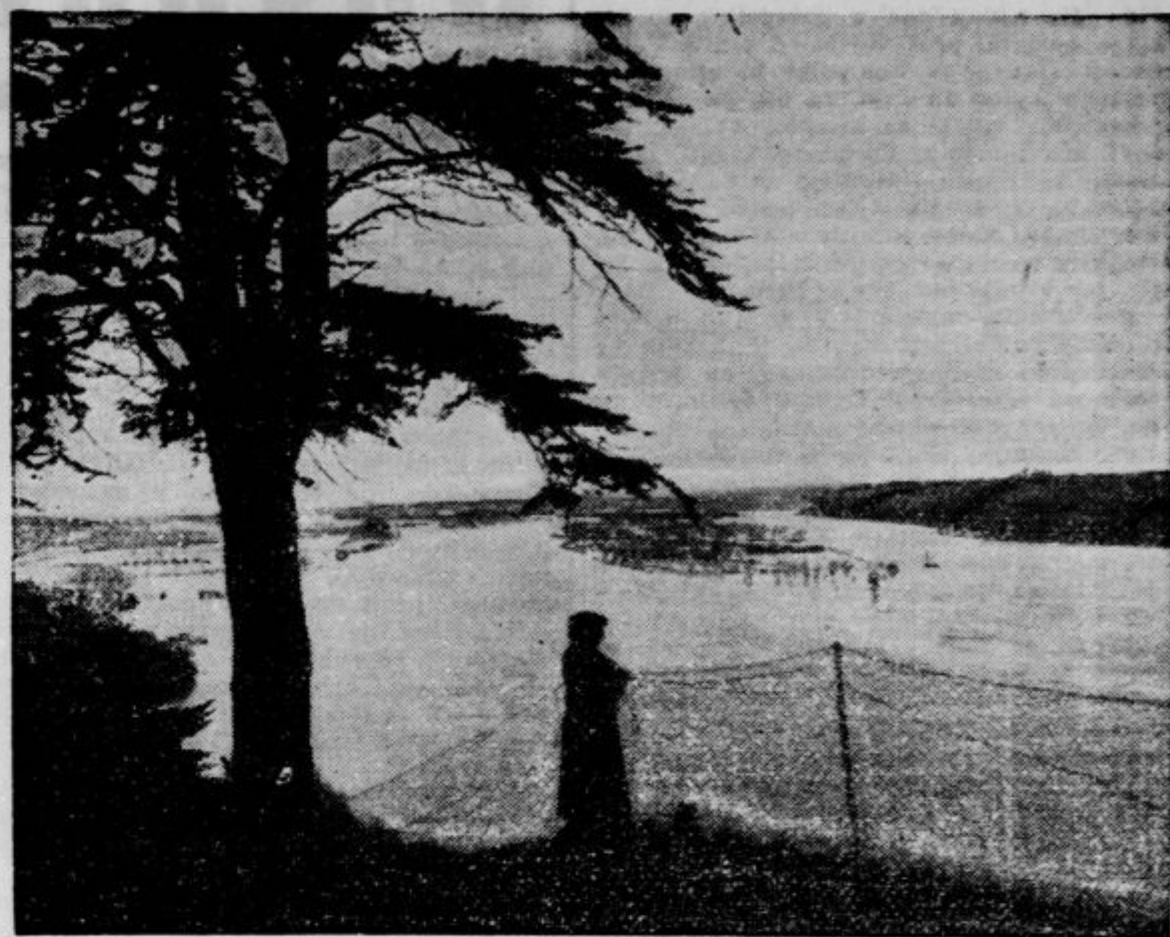
Popolna izguba spomina je pogosta bolezen, ki ni organskega, temveč nevrotičnega značaja. Pojavi se pogosto po hudih duševnih pretresih in šokih, ki izključijo dele mišljenja in sem spada tudi spominska spo-sobnost. Mogoče je, da nov šok, ki ga povzroči injekcija kakšnega medikamenta, odpravi živčno ovira in spomin obnovi.

Nehvaležnost je plačilo sveta Holandska novinarka in tenor „in spe“

Neka holandska novinarka, ki je delo-vala prej na Dunaju, se je preteklo jesen seznanila v neki družbi z mladim pev-cem, ki se ji je predstavil za Arnolda Ta-masa. Njegova glasovna sredstva so ji im-pontirala, pa je sklenila, da mu olajša ka-riero in mu dobi angažmante na Holand-skem in v Nemčiji. Odpotovala je z njim v Amsterdam, kjer ga je predstavila stro-kovnjakom. Može so ga proglasili za zelo nadarjenega. Nako je dama z mladim te-norjem sklenila pogodbo, s katero se je obvezala, da mu bo skozi pet let dajala

sredstva in možnosti za umetniško delo. Da bi mu uredila pogodbo za gostovanje v Ameriki, je Holandska odpotovala z njim v Frankfurt ob Meni. Tam je zbole-la in je morala ostati več dni v postelji. Svojemu varovancu, ki mu je brezpogoj-no zaupala, je bila za ta čas izročila bla-gajno, v kateri je bilo 100 holandskih gol-dinarjev, 80 nemških mark in 50 avstrijs-kih šilingov. To ni posebno mnogo, a vendar je zadostovalo, da je spravilo ne-hvaležnika v skušnjava — če ni imel že sploh od vsega početka takšnih namenov. Izpobil si je že zapestno uro svoje po-krovnitve, pisalni stroj in fotografski aparat v skupni vrednosti 180 holandskih goldinarjev in izginil brez elovesa in brez sledu...

Francoska mesta pod vodo

V Franciji imajo zdaj poplave, kakršnih ne pomnijo že petdeset let. Na sliki vidimo poplavo Loire pri Champtoceauxu

Oporoka na bojišču

„Premagajte vsiljivca in rešite Abesinijo“

Abesinska vlada je dala postaviti križ z zgovornim napisom na grob grasmača Beje-na, ki je preteklo sredo umrl za ranami, ki jih je dobil v nekem spopadu na severni fronti pri Aksumu. Napis na križu veli: »Tvoje telo je šlo od nas, spomin nate pa ostane vedno živ med nami, Abesinijac.«

Grasmač Bejene je vodil manjšo četo Abe-sincev na poizvedovalnem pohodu. Nenado-

ma so naleteli na veliko večji oddelek Ita-lijanov, ki so takoj prešli v napad. Že po prvih streljih je bil Bejene smrtno ranjen. Njegovi vojaki so ga odnesli za fronto. Tam je Bejene s poslednjimi močmi na listek na-pisal svojo poslednjo željo, s katero je vse svoje veliko imetje ostavil državi, »da bo pomagal vsiljivca premagati in Abesinijo rešiti.«

Kirurgovi naočniki v bolnikovem trebuhu! Nenavadna operacija slepiča — Epilog pred sodiščem

V Barceloni je sodišče obravnavalo pri-mer, ki ni brez načelnega pomena. Eden izmed najbolj znanih kirurgov v tem mestu je izrezal nekemu moškanku slepič, pri tem pa je pozabil v njegovem trebuhu svoje na-očnike, tako da je bila potem potrebna še ena operacija, da so jih odstranili. Bolnik je zdravniku zavoljo te operacije tožil za od-

škodnino. Sodišče je zaslislalo kot izvedenec kirurškega tovariša, ki so soglasno izjavili, da je takšna pozabljivost redka in samo iz-raz nepazljivosti. Sodniki so si nato izgo-svorili teden dni premisleka, preden izreče-jo svojo sodbo, ki jo pričakuje javnost z zani-manjem.

Kaznjenka — odlikovana kuharica Če slavi kaznilniški ravnatelj petdesetletnico...

Španske kaznilnice so urejene povsem moderno in njih prebivalci so deležni raznih ugodnosti, ki jih drugod ne poznajo.

Te dni je slavil ravnatelj ženske kaznil-nice v Madridu 50letnico. Mož je med ka-znjenkami zavoljo svoje ljudskosti zelo priljubljen, pa so se obrnile ob tej pril-i-ki do njega s prošnjo, da bi mu smele pripraviti za ta dan slavnostno pojedino. Izbrali so 18 kaznjenk, ki naj bi se udele-žile pravega kuharskega tekmovanja.

Ves dan so se trudile v kaznilniški ku-hinji, da bi ravnatelju pripravile čim bolj-ših jedi. Posebno razsodišče, ki so ga zbra-li za to tekmo, je bilo v resnični zadregi, kateri izmed kuharic naj prizna prvo na-grado. Vse jedi so bile namreč izvrstne. Končno se je odločilo za eno izmed 18 žensk. Ta je prejela nagrado, vrhu tega pa je ravnatelj določil, da bo opravljala v bo-doče v kaznilniški kuhinji posle glavne ku-harice. A tudi ostale kaznjenke, ki so se

udeležile originalnega tekmovanja, bodo v bodoče deležne raznih olajšav.

Še ena žrtev marsejskega zločina

Francoski policijski stražnik Galy, ki je bil ranjen pri atentatu na blagopo-kojnega kralja Aleksandra v Marseillen, je te dni podlegel posledicam ran, ki jih je dobil pri zločinskem povzgu zarotni-kov in strahovalcev.

A NEKDOTA

Na dan pred izvolitvijo novih članov Francoske akademije, je dejal profesor 10-letnemu sinu Georgesa Duhamela: »Nu, jutri pa bomo imeli sina akademika v svojem razredu!« - »To bi bilo čisto lepoc, je odvrnil deček, »Samo zlato vezeno obla-čilo, ki ga bo oče potem potreboval, nam, gospod profesor kvari užitek, saj je to zelo draga reč.«

VS AK DAN ENA

»Saj dovolite, da poborem namesto vas?« (»Everybody's week«)

Prepovedano nalivno pero

Kitajska stretni naprej, toda marsikdaj naletijo novote na ovire, ki so zakoreni-jene v stari kulturi te dežele. Zadnja žr-tev tega konservatizma je postalo po-veem svetu priljubljeno nalivno pero. Šol-ska oblast je v Kantonu izdala prepoved glede uporabljanja polnimnika in jo uteme-ljuje takole: Kitajska pisava je umetni-ški izraz kitajskega jezika in se da le s čopičem podajati kot umetnina. Mehani-čna priprava ne more nikoli nadomestiti čopiča in tudi ne polnimno pero. Kantonski magistrat se je priključil temu naziranj-u in je tudi s svoje strani prepovedal rabo nalivnega peresa v šolih.

Električno oko

Ameriška raziskovalca dr. Zworykin in dr. Morton iz St. Louisa sa predvajala te dni zanimivo pripravo, »električno oko«, ki utegne imeti velik pomen za zračno in mor-sko plovbo.

Ta priprava se da uporabljati kot mikro-skop in teleskop, doluje pa s pomočjo ne-vide, infrardeče svetlobe. Kakor trdita oba izumitelja, daje priprava med drugim mož-nost, da morejo z ladij v popolni temi in megli opaziti dim drugih ladij. Prav tako omogoča letalom, da sigurno pristanejo v temi in megli na letališčih, ki so oprem-ljena s pripravami za infrardečo luč. Poseben pomen bi imelo to v vojnem času, kajti sovražna letala bi tedaj ne videla takš-nih letališč.

Šef švedske misije

Rdečega križa v Abesiniji, dr. Hylan-der, ki je bil zaradi italijanskega bom-bardiranja švedske bolnišnice pri napadu na Dolo hudo ranjen.

Trenutek Lindberghovega izkrcanja

Ko se je letalec Lindbergh s soprogo izkrcal v Liverpoolu, je lastnoročno nesel svojega drugorojenca Johna čez mostič z ladje na suho, pred njim pa je stopala njegova žena

Macdonaldova hči — krčmarica

Prej je sprejemala goste angeške vlade, zdaj pa stare obiskovalce svoje gostilne

Ishbel Macdonaldova, hči bivšega angleškega premiera, ki je nekoliko let v hiši angleških ministrskih predsednikov v lon-donskem Downingstreetu fungirala kot hišna gospodinja in sprejemala svojega očeta na potovanju k predsedniku Rooseveltu in je imela ulogo gostiteljice pri sprejemih an-gleške vlade, je postala zdaj v resnici to, kar so že nekaj časa govorili, da postane:

Najstarejša kolporterka

Mestece Bitterne v bližini Southamptona na Angleškem je ponosno na svojo razpe-vačko časnico Marto Godwinovo. Ta ženi-ca ki od zgodnjega jutra do poznega večera ponuja liste na nekem prometnem cestnem križišču, je pravkar slavila svoje 99. leto. Že 85 let vrši to delo in častnikarjem, ki so ji čestitali, je dejala: »Upam, da bom mogla kmalu ostaviti ta posel. V moji sta-rosti človek že občuti potrebo da bi si tu in tam malo odpočil.« To ji bo vsakdo rad verjel.

krčmarica prastare gostilne »Pri starem plugu« (Ye Old Plough) v Flowere Bottomu.

Zadnjo soboto je stopila Macdonaldova hči da magistrat tega kraja in je prejela licenco za prodajo vina, piva in tobaka. Nato je nastopila takoj svoj posel. Že ne-koliko minut pozneje je prevzela blagajno in inventar skupaj z bivšo kuharico vDown-ingstreetu in njeno pomočnico. Natančno so ženske prelehtale vreče s krompirjem in moko ter prelehtale kozarce. Zvečer je Ishbel Macdonaldova že stregla svojima častnima gostoma, Fredu Clerku in Billu Jamesu, ki posejata kot najstarejša prebivalca v Flow-ers Bottomu le gostilno »Pri starem plugu«.

Letalo prevaža avto

V zadnjih letih je prevoz blaga z leta-lom v Ameriki silno narasel. Trgovci radi uporabljajo to prevozno sredstvo, čeprav je nekaj dražje. Je pa hitrejšo od vsakega drugega. V zadnjem času prevažajo letala tudi avtomobile. Takšen prevoz še ni po-sebno poceni, je pa najboljši v vseh pri-merih, kjer gre za nujna naročila.

